

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1795/2023
13.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца „Србијатранс“ д.о.о. у стечају, Ниш, чији је пуномоћник Иван Димановски, адвокат из ..., против туженог Република Србија - Министарство унутрашњих послова, Београд, кога заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради стицања без основа, вредност предмета спора 32.021.628,80 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5079/21 од 27.04.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5079/21 од 27.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 184/2019 од 05.03.2021. године, ставом првим изреке укинута је у целости решење о извршењу Привредног суда у Београду 4 ИИв бр. 6610/2018 од 21.09.2018. године, ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 15.600.288,87 динара са припадајућом законском затезном каматом ближе опредељеном ставом другим изреке, ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе на исплату износа од 16.421.340,00 динара на име главног дуга са припадајућом законском затезном каматом опредељеном ставом трећим изреке, док је ставом четвртим изреке одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5079/21 од 27.04.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврђена је првостепена пресуда у ставу II, III и IV изреке. Одбијен је захтев тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију у делу у ком је усвојен тужбени захтев, због погрешне примене материјалног права.

-2-

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца је са Министарством унутрашњих послова Републике Србије закључио Уговор о закупу пословног простора дана 29.12.2003. године. Према члану 1. уговора, закуподавац је издао у закуп Министарству унутрашњих послова Републике Србије, као закупцу, пословни простор у ул. ... бр. .. у ..., површине 9.930,00 м², за потребе Жандармерије - Министарства унутрашњих послова Републике Србије. Уговор је закључен на одређено време, у трајању од годину дана, почев од 01.12.2003. године закључно са 30.11.2004. године, са могућим продужењем по договору уговорних страна, а што је предвиђено чланом 7. уговора. Анексом 5 Уговора о закупу пословног простора од 24.03.2011. године, чланом 1. уговорне стране су извршиле измену основног Уговора о закупу од 29.12.2003. године и пратећих анекса, у делу који се односи на период коришћења предметног простора и у делу износа дуга који закупац дугује закуподавцу за период коришћења предметног простора од 01.01.2010. године закључно са 31.12.2010. године. Чланом 2. анекса, уговорне стране су се сагласиле да укупан износ дуга закупца према закуподавцу, за закупљени предметни простор и за наведени временски период износи 19.705.628,00 динара. Закључком Владе Републике Србије број 46-4741/2008 од 14.11.2008. године утврђено је да према документацији правног претходника овде тужиоца и другим расположивим исправама, удео државне својине у средствима која користи правни претходник тужиоца износи 100%, односно да су средства која користи „Србијатранс“ Ниш у целини у државној својини. Споразум о уделу државне својине у средствима која користи друштвено предузеће за превоз робе у друмском саобраћају „Србијатранс“ Ниш, закључен је између Републичке дирекције за имовину Републике Србије и правног претходника тужиоца и истим је предвиђено да су учесници сагласни да према документацији ДП „Србијатранс“ из Ниша и другим расположивим исправама удео државне својине у средствима које користи ДП „Србијатранс“ из Ниша износи 100%, односно да су средства која користи исти 100% у државној својини. Тачком 2. наведено је која су средства из члана 1. споразума која чине ванкњижно право коришћења непокретности, међу којима је и комплекс пословног простора у Индустријској зони у ..., у ул. ... бр. Према тачки 3. споразума Република Србија споразумом преузима оснивачка, односно управљачка права, сразмерно уделу државног капитала утврђеног споразумом. Наведени споразум оверен је пред Другим општинским судом у Београду дана 03.12.2008. године. Закључком Владе од 08.12.2017. године, стављен је ван снаге закључак Владе од 14.11.2008. године, а споразумом о раскиду споразума о уделу државне својине у средствима која користи Друштвено предузеће за превоз робе у друмском саобраћају „Србијатранс“, учесници споразума су постигли сагласност о раскиду споразума о уделу државне својине у средствима која користи правни претходник тужиоца, те да споразум о раскиду ступа на снагу на дан његовог закључења. Раскидом споразума престају сва права и обавезе које су биле утврђене чланом 2. споразума. Споразум од 08.12.2017.

године оверен је пред Јавним бележником 14.03.2018. године. За период након раскида споразума тужилац је туженом испоставио рачуне на име закупнине са датумом доспећа сваког рачуна, као и опомену пред утужење које је тужени примио. У току поступка изведен је доказ вештачењем преко вештака економско-финансијске струке који је приликом израде налаза обрачунао висину накнаде према закљученом Уговору о закупу од 29.12.2003. године, односно према Анексу 5 Уговора о закупу од 24.03.2011. године. Вештак је висину закупнине за период од 15.03.2018. до 31.12.2018. године обрачунао према цени са којом су се странке сагласиле Анексом 5 Уговора о закупу пословног простора, с обзиром на то да странке у спору нису приложиле доказ да су за утужени период уговориле висину закупнине. Како је износ дуга за период од 01.01.2010. до 31.12.2010. године Анексом бр. 5 утврђен у износу од 19,705.628,00 динара, то је вештак израчунао месечну закупнину у износу од 1.642.135,67 динара, односно да за укупну закупљену површину од 9930 м² закупнина износи 165,37 динара по м². Полазећи од утврђене цене вештак је нашао да потраживање тужиоца према туженом за период од 15.03.2018. године закључно са 31.12.2018. године, износи 15.600.288,87 динара и то за период од 15.03.2018. до 31.03.2018. године износ од 821.067,84 динара, а износ од по 1.642.135,67 динара као износ месечне закупнине почев од 01.04.2018. године закључно са 31.12.2018. године.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су сагласни у оцени да је тужени у обавези да за период од 15.03.2018. године до 31.12.2018. године, тужиоцу надокнади корист коју имао од употребе туђе ствари. Образлажу да у наведеном периоду уговор о закупу није постојао, да је тужени без основа користио пословни простор тужиоца услед чега тужилац има право да тражи од туженог накнаду по основу коришћење туђе ствари, а у смислу одредбе члана 219. Закона о облигационих односима. Даље на основу Закона о буџету, Закона о буџетском систему, те Правилника о списку корисника јавних средстава закључују да се у наведеном периоду тужилац није налазио на наведеном списку, па с обзиром да не спада у категорију лица из члана 19. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину, постоји право тужиоца да за период од 15.03.2018. до 31.12.2018. године потражује накнаду од туженог. Из истих разлога, али ког другачијег утврђења, тужиоцу не припада право на накнаду за период од 01.01.2019. године до 31.10.2019. године, јер из Правилника о списку корисника јавних средстава произилази да је у спорном периоду тужени био сврстан у категорију осталих корисника јавних средстава који нису укључени у систем консолидованог рачуна трезора, а припадају јавном сектору, на основу чега није постојала обавеза туженог на плаћање накнаде тужиоцу с обзиром да је тужилац корисник јавних средстава, а према списку који је саставни део правилника.

Ревизија туженог није основана.

Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право на основу ког су обавазили туженог на плаћање новчаног износа ближе наведеног у изреци првостепене пресуде, које разлоге у потпуности прихвата и ревизијски суд, без потребе за понављањем.

Нису од утицаја ревизијски наводи којима се указује да се раскидом Споразума о уделу државне својине у средствима која користи тужилац не успоставља по

-4-

автоматизму уговорни однос који је претходно важио, већ су странке морале да изнова дефинишу цену закупнине и уреде закуподавни однос. Наиме, управо због тога што се раскидом наведеног Споразума не успоставља ранија облигација заснована на уговору о закупу, нижестепени судови су применили одредбу члана 219. Закона о облигационим односима којом је регулисано употребљавање туђе ствари, као врста правно неоснованог обогаћења коју закон посебно нормира. Ова врста облигационог односа не почива на уговору, већ факту – употребљавању туђе ствари, и ствара законску обавезу за лице које је туђу ствар употребило да имаоцу ствари накнади корист од употребе. Зато нису од утицаја ревизијски наводи да се раскидом Споразума не успоставља ранији уговорни однос, јер нижестепени судови нису ни обавезали туженог на плаћање досуђеног износа на основу уговора о закупу из 2003. године, већ је наведени уговор, односно Анекс из 2011. године служио само као параметар за одмеравање користи коју је тужени стекао употребом тужиоачевог објекта, без правног основа. Ради се практично о уштеди коју је тужени остварио зато што је предметни простор користио за своје потребе без закљученог уговора о закупу, па је зато сада у обавези да тужиоцу ту корист надокнади.

Такође, ирелевантно је позивање туженог да није употребио тужиоачеву ствар у своју корист јер Жандармерија за чије потребе је коришћен предметни простор, не обавља послове ради личне користи, већ безбедоносне послове у интересу свих грађана. За постојање правно неоснованог обогаћења употребљавањем туђе ствари није од значаја друштвено – политички аспект лица које је употребило туђу ствар, јер и лице које обавља делатност од општег интереса мора користити имовину у складу са прописима којима се уређује јавна својина и буџетски систем, у противном уколико исту користи без правног основа, дужно је да надокнади корист од употребе.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић